454: Ömer (radıyallahu anhu) ile Alâkalı Bazı Kıssaların Sıhhati Nedir?

Tarık Ebu Abdullah

11 Kas, 2019

https://ilimvecihat.com

SORU

Selamun aleykum hocam. Allah *(subhanehu ve teâlâ)* sizlerden razı olsun, hocam. Selmân *(radıyallahu anhu)*'nun hutbede iken Ömer'e: Üstündeki elbiseyi nereden aldın, bize verdiğin kumaştan bir elbise çıkmıyor dediğine ve Ömer'in de oğlumdan aldım diye cevabına dâir kıssa da asılsızdır. Ömer müslüman olunca kol kola girerek müslümanların Kabe'ye yürüdükleri de yalandır. Ömer *(radıyallahu anhu)*'nun müslüman olma kıssası: Kız kardeşi Fatıma'yı ve kocası Saîd b. Zeyd'i dövdüğü ve ondan Taha sûresini dinlediği meşhûr kıssanın senedi sahîh değildir. Bir kadının kadınların mihirleri hususunda Ömer'e hutbede iken i'tirâz ettiğine ve Ömer'in: "Herkes Ömer'den daha fakih" dediğine dâir meşhûr kıssa da sahîh değildir. Ömer *(radıyallahu anhu)*'nun müslüman olmadan önce kızını gömdüğüne dâir rivâyet de bâtıl ve uydurmadır, sahîh değildir.

Bu rivayetler hakkında bizi aydınlatırsanız sevinirim çünkü bazı kardeşler böyle şeyler olduklarını söylediler ve bir iki alim ismi de verdiler; Salih b. Fevzan ve Abdurrezzak el-Bedr asılsız diyor dediler, Allah razı olsun.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah. Hamd Allah'a mahsustur.

Muhterem kardeşim, sual ettiğin birinci kıssayı birden çok âlim hikâye etmiştir ancak hiçbiri kıssa için bir senet zikretmemiştir. Dolayısıyla doğrudur, kıssa sabit değildir. İmam ibnu'l-Kayyım *(rahimehullah)* "İlâmu'l-Muvakkiin"de kıssayı zikreder, ama senetsiz. Onun gibi el-Huzaî *(rahimehullah)* "Tahricu Dilêlêtu's-Semiyye" adlı kitabında ve ibnu'l-Mibred *(rahimehullah)* "Mahdu's-Savâb"ında ve ibnu Hamdûn *(rahimehullah)* "Tezkiratu'l-Hamdûniyye"sinde ve ibnu Dureyd *(rahimehullah)* "Emêlî'de, hepsi kıssayı senetsiz zikretmişlerdir. Ancak ibnu'l-Cevzî ve ibnu Kuteybe *(rahimehumallah)* kıssayı el-Utbî'ye isnad ederek zikrederler. İbnu'l-Cevzî *(rahimehullah)* "Sifatu's-Safve"sinde Ebu Hatim'den o da el-Utbî'den diyerek kıssayı zikreder. Ebu Hatim, Sehl bin Muhammed es-Secistanî'dir. El-Utbî Muhammed bin Ubeydillah el-Utbî el-Emevî'dir. Ez-Zehebî *(rahimehullah)*'a göre h.228'de vefat etmiştir. Şu halde el-Utbî ve Ömer *(radıyallahu anhu)* arasında 205 senelik bir kopukluk vardır. Ayrıca ibnu'l-Cevzî ve Ebu Hatim es-Secistânî arasında da 260 senelik bir kopukluk vardır. Binaen aleyh kıssa şüphesiz sabit değildir.

İkinci kıssaya gelince Ebu Nuaym *(rahimehullah)* "Hilyatu'l-Evliyâ" ve "Delêilu'n-Nubuvve" adlı kitaplarında ve ibnu'l-Cevzî *(rahimehullah)*

“Menâkibu Omer”inde ibni Abbas *(radıyallahu anhuma)*’dan ihraç etmişlerdir. Senedinde zayıf ravi olan Muhammed bin Ebân el-Kufî vardır. O da haberi İshak bin Abdullah bin Ebî Ferve’den almıştır. Onun hadislerini de imamlar terk etmişlerdir. Dolayısıyla bu haber de seneden zayıftır.

Sual ettiğin üçüncü kıssayı, yani Ömer *(radıyallahu anhu)*’nun Müslüman oluşunu İmam ed-Derâkutnî *(rahimehullah)* “Sunen”inde, İmam el-Hâkim *(rahimehullah)* “Mustedrek”inde, ibnu Şebbe *(rahimehullah)* “Tarih”inde, ibnu Sad *(rahimehullah)* “Tabakât”ında, el-Beyhakî *(rahimehullah)* “Sunen”inde ve “Delêilu’n-Nubuvve”sinde ve ibnu’l-Cevzî *(rahimehullah)* “Menâkibu Omer”inde, hepsi el-Kâsım bin Osman el-Basrî yolundan Enes bin Mâlik *(radıyallahu anhu)*’dan rivayet etmişlerdir. El-Kâsım bin Osman el-Basrî için İmam el-Buharî *(rahimehullah)* hadislerinin tabileri yoktur demiştir. Ve İmam ed-Derâkutnî *(rahimehullah)* güçlü değildir demiştir. Bunun için ibni Hacer *(rahimehullah)* bu kıssanın çok münker olduğunu, yani zayıf olduğunu söyler.

Bir kadının Ömer *(radıyallahu anhu)*’ya mehir hususunda itiraz ettiğini anlatan kıssaya gelince üç yoldan rivayet edilmiştir. Birinci yol Ebu Yala *(rahimehullah)*’ın Mesruk *(rahimehullah)*’tan rivayet ettiğidir. Senedinde Mucâlid bin Saîd el-Hemdâni vardır. Zayıf bir ravidir. Aynı yoldan el-Beyhakî *(rahimehullah)*’ta rivayet etmiştir. Ancak el-Beyhakî’nin rivayetinden Ömer *(radıyallahu anhu)* ile eş-Şabi arasında Mesruk düşmüştür. İmam eş-Şabi *(rahimehullah)* ise Ömer *(radıyallahu anhu)*’dan işitmemiştir. İkinci yol İmam Abdurrezzak *(rahimehullah)*’ın Ebu Abdurrahmen es-Sulemî *(rahimehullah)*’tan rivayet ettiğidir. Senedinde Kays bin er-Rabi el-Esedî vardır. Hadislerini terk etmişlerdir. Ayrıca Ebu Abdurrahman es-Sulemî *(rahimehullah)* ile Ömer *(radıyallahu anhu)* arasında bir kopukluk vardır. Çünkü Ebu Abdurrahman es-Sulemî *(rahimehullah)* Ömer *(radıyallahu anhu)*’dan işitmemiştir. Ve üçüncü yol İmam ibni Abdilber *(rahimehullah)*’ın Zubeyr bin Bekkâr yoluyla rivayet ettiğidir. Senedinde Musab bin Sâbit ez-Zubeyri vardır. Zayıftır ve Ömer *(radıyallahu anhu)*’dan işitmemiştir. Dolayısıyla bu haberin rivayet geldiği bütün yollarda da zayıflık vardır.

Ömer *(radıyallahu anhu)*’nun cahiliye de kızını diri gömdüğüne gelince, böyle bir haber ne Sünnet’in ve hadislerin ve eserlerin toplandığı herhangi bir kitapta ve ne de bir tarih kitabında rivayet edilmemiştir ve asılsızdır. Sabit olan tarih de zaten böyle bir haberi inkâr ediyor. Çünkü Ömer *(radıyallahu anhu)* cahiliyede Zeynep binti Mazun ile evlenmiştir ve ondan üç çocuğu olmuştur. Abdurrahman, Abdullah ve Hafsa *(radıyallahu anhum)*. Hafsa *(radıyallahu anha)* bisetten beş sene önce doğmuştur ve Ömer *(radıyallahu anhu)*’nun kızlarının en büyüğüdür. Onu diri gömmemiştir. Onu diri gömmeyen niye daha sonra gelenleri diri gömmüş olsun? Ömer *(radıyallahu*

anhu)'ya böyle bir amelin nisbeti asılsız ve batıldır. Allah'u A'lem.